

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
88-300 Mogilno, ul. Kościuszki 4
tel. 52 3152377, 52 3188760
fax 52 3188761, (1)

Mogilno, dnia 29.03.2021r

PIS.046.1.2021

Pan

Robert Musidłowski

Przewodniczący Rady Powiatu Mogileńskiego
w Mogilnie

Na podstawie art. 12a ust.3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej
przedstawiam Radzie Powiatu ocenę sanitarną powiatu mogileńskiego za rok 2020.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Mogilnie
[Signature]
Urszula Piwek-Brejecka

W załączeniu:

- stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu mogileńskiego
w 2020r.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W MOGILNIE

88-300 MOGILNO ul. Kościuszki 4

e-mail: psse.mogilno@pis.gov.pl

www.pssemogilno.pl

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU MOGILEŃSKIEGO W 2020 r.

Marzec – 2021 r.

SPIS TREŚCI

	STRONA
I. SYTUACJA W STANIE ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO I EPIDEMII COVID – 19	2
II. OCENA ZAPEWNIENIA WŁAŚCIWYCH WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH NA ETAPIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	3
III. OCENA ZAPEWNIENIA WŁAŚCIWYCH WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH NA ETAPIE BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO	6
III.1. OCENA URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I JAKOŚCI WODY DO SPOŻYCIA	6
III.2. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO KĄPIELI	10
III.3. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	11
III.4. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH ORAZ BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI , PRZEDMIOTÓW UŻYTKU I KOSMETYKÓW	13
III.5. OCENA ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I UCIAŹLIWYMI W ŚRODOWISKU PRACY	16
III.6. OCENA WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH W PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY	19
III.7. STAN SANITARNY PLACÓWEK MEDYCZNYCH ORAZ BEZPIECZEŃSTWO ŚWIADCZENIA USŁUG MEDYCZNYCH	21
IV. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE ZAKAŻEŃ I CHOROŃ ZAKAŹNYCH	22
V. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	26

Niniejszy dokument stanowi ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu mogileńskiego w oparciu o wyniki nadzoru sanitarnego oraz analizę zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne. Zasadniczym, najważniejszym obszarem podejmowanych działań była walka z rozprzestrzenianiem się zakażeń Sars-Cov-2 w celu ograniczenia zachorowań na Covid-19. Kontrole prowadzone w środowisku pracy, nauczania, wychowania i w obiektach użyteczności publicznej dotyczyły w głównej mierze przestrzegania obostrzeń, nakazów i zakazów wprowadzonych przez Radę Ministrów w oparciu o przepisy ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Utrzymano na właściwym poziomie nadzór nad jakością wody do picia i kąpielii oraz nad jakością zdrowotną produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności oraz innych wyrobów do użytku przez ludzi.

W ciągu roku uczestniczono w krajowych i europejskich systemach gromadzenia danych:

- *Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS)*
- *Rejestr Ognisk Epidemicznych (ROE)*
- *System rejestracji wywiadów elektronicznych (SRWE)*
- *System monitorujący jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (WODAEXCELL),*
- *System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach,*
- *System Bezpieczeństwa Żywności II,*
- *System ostrzegających o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt (RASFF),*
- *Monitoring dopalaczy (BAZA SMIOD),*
- *System szybkiego informowania o niebezpiecznych produktach kosmetycznych (RAPEX);*
- *Ogólnopolski System Nadzoru Epidemiologicznego i Środowiskowego nad Bezpieczeństwem Ludności :*
 - *Moduł Bezpieczeństwa Żywności Food EX2 (EpiBaza)*
 - *Nadzór epidemiologiczny (EpiBaza)*
- *system TRACES –NT – elektroniczny system dotyczący importu towarów z państw trzecich;*
- *system SEPIS – elektroniczny system ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej*
- *system EWP-system teleinformatyczny kwarantann administrowany przez Ministra Zdrowia;*
- *system powiadamiania o transgranicznych zagrożeniach zdrowia RWES*

I. SYTUACJA W STANIE ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO I EPIDEMII COVID-19

Pierwszy w Polsce przypadek zakażenia koronawirusem wywołującym chorobę Covid stwierdzono 4 marca 2020 u mężczyzny, który powrócił z Niemiec. W powiecie mogileńskim, mieliśmy pierwszy przypadek 28.03.2020 r. W okresie od 14 do 20 marca obowiązywał w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, od 15 marca wprowadzono na granicach Polski kordon sanitarny, a od 20 marca, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia obowiązuje w Polsce stan epidemii. Pełna statystyka w zakresie zakażeń i zachorowań na Covid-19, w tym w powiatach prezentowana jest na stronie rządowej gov.pl.

(link na str.22)

Poczynając od miesiąca marca 2020 r. działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie mogileńskim wynikały głównie z narastającego zagrożenia rozprzestrzeniania się zakażeń Sars-Covid-2 z Chin oraz krajów Europy Zachodniej. Wcześniej, rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego (Dz.U 2020 poz.325) zakażenie koronawirusem SARS-CoV-2 zostało objęte ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2019 poz.1239 ze zm.). Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 marca (Dz.U. 2020, poz.375) na osoby zakażone koronawirusem nałożono obowiązek hospitalizacji a kolejnym rozporządzeniem także z dnia 7 marca (Dz. U. 2020, poz. 376) choroba COVID-19 została włączona do listy chorób powodujących obowiązek kwarantanny lub nadzoru epidemiologicznego. Wobec zaistniałej sytuacji Sejm przyjął także ustawę z dnia 2 marca o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, a Minister Zdrowia wydał rozporządzenie z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U 2020, poz.433), a następnie z dnia 20 marca w sprawie ogłoszenia stanu epidemii (Dz. U. 2020, poz. 491), które wprowadzały ograniczenia w sposobie przemieszczania się, funkcjonowania instytucji i zakładów pracy, organizowania widowisk i zgromadzeń. Dnia 31 marca 2020 r. ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. 2020, poz. 566), wielokrotnie zastępowane nowymi wersjami w miarę potrzeby wprowadzenia kolejnych ograniczeń lub ich uchylania.

W okresie od marca do końca grudnia 2020r. w ramach działań przeciwepidemicznych podejmowano czynności wobec osób zakażonych, podejrzanych o zakażenie koronawirusem i chorych na Covid-19 oraz przekraczających granicę RP z terenów podwyższonej transmisji zakażeń; podjęto 39737 różnych działań, w tym min:

- zlecono wykonanie 1200 wymazów;
- wydano 3437 decyzji w tym:
 - 13 decyzji o obowiązku izolacji;
 - 2753 decyzji o obowiązku kwarantanny;
 - 33 decyzje o obowiązku poddania się nadzorowi epidemiologicznemu;
- udzielono ok. 17800 teleporad;
- przeprowadzono 2338 wywiadów epidemiologicznych;
- podjęto ponad 1000 działań w ramach współpracy z samorządami, Policją, ośrodkami pomocy społecznej, Inspekcją Weterynaryjną, strażami (w tym graniczną), podmiotami leczniczymi, Poczta Polska;

- rozpatrzono 109 wniosków podmiotów nadzorowanych, które wobec sytuacji epidemicznej, w trybie realizacji rozporządzeń Rady Ministrów musiały decydować się najpierw na zamknięcie, bądź ograniczenie działalności, a które zwracały się licznie o interpretację wytycznych i wydanie opinii.

Działalność Inspekcji Sanitarnej obejmowała przede wszystkim monitorowanie przebiegu epidemii na poziomie powiatowym i przekazywanie informacji do jednostek nadrzędnych, NIZP-PZH oraz Wojewody, wobec czego łącznie przekazano raportów/zgłoszeń, meldunków bieżących i doraźnych 816. Nowym zadaniem dla służb sanitarnych było prowadzenie bazy EWP, systematycznie rozbudowywanej, obejmującej coraz szersze grupy osób. Liczba wejść do systemów teleinformatycznych związana tylko z wpisaniem osób odbywających kwarantannę to 11400.

Priorytetowo realizowano działania kontrolne mające na celu sprawdzenie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych przez podmioty prowadzące działalność na terenie odpowiedzialności PPIS w Mogilnie. Łącznie przeprowadzono takich kontroli 627, w trakcie których zastosowano ok. 200 pouczeń i nałożono 16 grzywien w drodze mandatu karnego oraz 6 administracyjnych kar pieniężnych za naruszenie zasad kwarantanny.

Pomimo epidemii nie zaniechano realizacji, aczkolwiek w zmniejszonym zakresie i przy wykorzystaniu także technik zdalnych, działalności oświatowo-zdrowotnej oraz kontroli w obszarach pozostałych zagrożeń higieniczno-zdrowotnych. W ciągu całego roku monitorowano:

- sytuację epidemiologiczną innych chorób zakaźnych,
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- jakość wody do kąpieli,
- bezpieczeństwo żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- bezpieczeństwo wykonywania świadczeń zdrowotnych,
- warunki higieniczne procesu nauczania i wychowania,
- narażenie pracowników na szkodliwe czynniki środowiska pracy,
- wprowadzanie do obrotu substancji i preparatów chemicznych, w tym produktów biobójczych i środków zastępczych,
- stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych, obiektów leczniczych, zakładów pracy, placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno-wypoczynkowych i innych obiektów użyteczności publicznej,
- zapewnienie warunków higieniczno-zdrowotnych na wszystkich etapach planowania i realizacji inwestycji,
- realizację interwencji oświatowo-zdrowotnych.

II. OCENA ZAPEWNIENIA WŁAŚCIWYCH WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH NA ETAPIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W 2020 r. realizowano zapobiegawczy nadzór sanitarny poprzez zajmowanie stanowiska w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a także kontrolę spełnienia wymagań higieniczno-zdrowotnych na poszczególnych etapach realizacji inwestycji związanych z powstawaniem obiektów przeznaczonych na działalność usługową, handlową,

produkcyjną, a także o funkcji mieszkalnej. Zestawienie podjętych działań w odniesieniu do poszczególnych gmin przedstawia Tabela 1.

Tabela 1

Lp.	Rodzaj opinii	Gminy powiatu mogileńskiego				Razem
		Dąbrowa	J. Wielkie	Mogilno	Strzelno	
1.	Opinie dot. konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i zakresu raportu	2	5	18	11	36
2.	Opinie dot. warunków realizacji przedsięwzięć w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	0	1	0	2	3
3.	Opinie do projektów budowlanych	0	0	7	2	9
4.	Kontrola obiektów przed przystąpieniem do użytkowania w trybie art. 56 ustawy <i>Prawo budowlane</i>	0	0	15	1	16

- w zakresie *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* wydano:

- **36 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania** przedsięwzięcia na środowisko. Powyższe przedsięwzięcia polegały na: recyklingu zbrojonego gruzu betonowego, budowy kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami, ujęcia wody (3 sprawy), rekultywacji kwatery składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zbieraniu i przetwarzaniu odpadów (dwie sprawy) przetwarzania odpadów z kabli, rozbudowy i przebudowy zakładu przemysłowego, budowy dodatkowych zbiorników na gaz, budowy obiektów inwentarskich (tuczarni o obsadzie 198,1 DJP), remontu ulicy, budowy drogi (dwie sprawy), przebudowy drogi (dwie sprawy). **Najwięcej spraw, bo aż 17 dotyczyło wykonania instalacji fotowoltaicznej.** Łączna planowana moc projektowanych instalacji wynosić będzie około 376 MW, średnia wielkość wnioskowanej instalacji wynosiła 22,12 MW. Konieczność przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (ze wskazaniem zakresu raportu) uznano w przypadku 9 przedsięwzięć (recyklingu zbrojonego gruzu betonowego, rekultywacji kwatery składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zbieraniu i przetwarzaniu odpadów (dwie sprawy) przetwarzania odpadów z kabli, budowy obiektów inwentarskich, instalacja gospodarki osadowej w oczyszczalni, instalacje fotowoltaiczne o mocy 120MW i 150MW) .

- **3 opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:** 1 - dotyczyła recyklingu zbrojonego gruzu betonowego. W przedmiotowej sprawie zgłoszono warunki do decyzji środowiskowej dotyczył one m.in. przeprowadzenie analizy porealizacyjnej, która

powinna uwzględnić emisję hałasu i zanieczyszczeń do powietrza oraz uwzględnić ewentualnie budowę ekranu akustycznego, 2 - dotyczyły instalacji fotowoltaicznych.

- w oparciu o *art. 56 Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo Budowlane*

Przeprowadzono **16 kontroli** obiektów w związku ze zgłoszeniem o zamiarze ich użytkowania, podczas których dokonywano przeglądu dokumentacji projektowej uzgadnianej przez rzeczoznawców ds. higieniczno-sanitarnych. Kontrole w tym trybie dotyczyły inwestycji: hali magazynowej, budynku maszynowni, instalacji na gaz płynny, pomieszczeń mieszkalnych i usługowych, kurników, budynku hali sportowej, kontenerowej suszarni drewna, zbiornika retencyjnego, wiaty stalowej, oddziału szpitala. W wyniku kontroli wydano opinie pozytywne, jednakże **w 2 na 16 obiektów stwierdzono nieprawidłowości**, które polegały na odstępstwach od uzgodnionych projektów poprzez: niewykonanie przewidzianej w projekcie wentylacji lub wykonanie jej niezgodne z projektem, braki protokołu z badań dotyczących badań wody, nieprawidłowe wykończenie ścian w pomieszczeniu sanitarno higienicznym.

na podstawie *art. 3 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*

Dokonano **9** uzgodnień dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych: budowy budynku handlowo-usługowego z funkcją mieszkalną, budowy warsztatu samochodowego, hali magazynowej, lokalu małej gastronomii, hali produkcyjno-magazynowej, oraz mobilnej betoniarni.

Tabela 2

Działanie	Badania	Pobrane próbki	Kontrole	Decyzje merytoryczne	Decyzje płatnicze	Postanowienia	Tyr. wykonane	Mandaty	Grzywny i kary pieniężne	Wnioski o ukaranie
Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku i kosmetyków	-	181	187	25	14	-	1	3	-	0
Prewencja chorób zawodowych	-	-	33	4	3	3	-	-	-	-
Higiena dzieci i młodzieży	46	-	48	2	2	-	-	-	-	-
Nadzór przeciwepidemiczny	-	-	640/*	3452	7	-	6	11	6	-
Higiena komunalna	-	47	107	148	13	9	2	5	0	-
Łącznie	46	228	1015	3631	39	12	9	20	6	0

/* w tym 627 w zakresie przestrzegania obostrzeń przeciwepidemicznych

III. OCENA ZAPEWNIENIA WŁAŚCIWYCH WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH NA ETAPIE BIEŻĄCEGO NADZORU SANITARNEGO

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono **1026** kontroli sanitarnych w tym **627** w zakresie respektowania przepisów przeciwepidemicznych. W zakresie urzędowej kontroli żywności i monitoringu jakości wody pobrano **228** prób do badań laboratoryjnych. W zakresie nadzoru nad warunkami higienicznymi nauczania wykonano **46** badań fizycznych dotyczących ergonomii stanowisk uczniów i tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. Szczegółowy wykaz zadań realizowanych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2020r. zamieszczono w wyżej podanej tabeli 2

III.1. OCENA URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I JAKOŚCI WODY DO SPOŻYCIA

URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE

Liczba **wodociągów zbiorowego zaopatrzenia** w wodę na terenie powiatu mogileńskiego w 2020r. nie uległa zmianie- nadal działały 22, których wykaz według dobowej wydajności produkcji zamieszczono w tabeli nr 3.

Spośród wszystkich wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, największy udział w zaopatrzeniu mieszkańców powiatu miały wodociągi mieszczące się w przedziale produkcji dobowej od 101 do 1000m³, których jest najwięcej i które łącznie zaopatrywały 25 883 mieszkańców, co stanowi 58,2% ogółu ludności zaopatrywanej w systemie zbiorowym. Wodociągi o produkcji dobowej <100m³ zaopatrywały łącznie 4 136 mieszkańców (9,3% ogółu). Największy z wodociągów – Mogilno o dobowej produkcji w przedziale 1001 do 10000m³, zaopatrywał 14 483 mieszkańców (32,5% ogółu).

Tabela nr 3

Lp.	ADMINISTRATOR	WODOCIĄGI WEDŁUG DOBOWEJ PRODUKCJI WODY (w m ³ /dobę)		
		< 100	101-1000	1001-10000
1.	Mogileńskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. Z o. o w Mogilnie (dalej: MPGK w Mogilnie)	Niestronno Pałędzie Dolne	Kwieciszewo Procyń Wasielewko Wylatowo Padniewo	Mogilno
2.	Zarząd Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strzelnie (dalej: ZGKiM w Strzelnie)	Ostrowo Sławsk Dolny Markowice	Strzelno Wronowy Bronisław Ciechrz	-
3.	Gminny Zakład Utrzymania Dróg Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Jeziorach Wielkich (dalej: GZUDGKiM w Jeziorach Wielkich)	Kościeszki Kuśnierz	Jeziora Wielkie Gaj	-
4.	Gmina Dąbrowa	-	Krzekotowo Szczepanowo	-
Łącznie w danej grupie wydajności:		7	14	1

Nadal do Komisji Europejskiej raportowane były dane z monitoringu dwóch największych miejskich wodociągów:

- **Mogilno** o produkcji 1801,6 m³/dobę z uwagi na ilość produkowanej wody powyżej 1000 m³/dobę,
- **Strzelno** o produkcji 865,9 m³/dobę z uwagi na liczbę zaopatrywanych w wodę mieszkańców powyżej 5 tysięcy.

Łączna liczba ludności zaopatrywana w wodę przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w powiecie mogileńskim w 2020r. wynosiła 44 502 i w porównaniu do roku ubiegłego nieznacznie uległa zmniejszeniu (44 918)

Stopień zwodociągowania terenu od kilku lat jest podobny i w poszczególnych gminach, na podstawie danych uzyskanych od administratorów wodociągów, wynosi: Dąbrowa - 99,9%; Strzelno -99,7%; Mogilno - 99,6%; Jeziora Wielkie -99,6%.

Według informacji uzyskanych od przedsiębiorstw wodociągowych na koniec 2020r. długość wszystkich **sieci wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w powiecie mogileńskim wynosiła 674,30 km** w stosunku do roku poprzedniego uległa zwiększeniu o 0,36 km poprzez budowę nowych odcinków sieci na terenie gminy Mogilno.

W przypadku większości wodociągów istnieje możliwość pierścieniowego połączenia sieci sąsiednich wodociągów co ma olbrzymie znaczenie w przypadku awarii , gdyż pozwala na uniknięcie problemów z zaopatrzeniem w wodę sieciową; dotyczy to wszystkich wodociągów na terenie gminy Jeziora Wielkie i Dąbrowa oraz niektórych na terenie Gminy Mogilno (za wyjątkiem SUW w Szczeglinie). Na terenie Gminy Strzelno takiej możliwości nie ma.

Wodę z własnych ujęć pobierały dla celów swojej działalności 7 podmiotów, w tym 5 prowadzących działalność w zakresie produkcji żywności, 1 z-d przemysłowy oraz 1 DPS

W 2020r. ilość wody dostarczana ludności w powiecie mogileńskim w ramach zbiorowego zaopatrzenia wynosiła **7431,1 m³/dobę** i była największa na przestrzeni ostatnich 6 lat , za sprawą przede wszystkim średnich wodociągów - tabela nr 4.

Tabela nr 4

WODOCIĄGI WEDŁUG DOBOWEJ PRODUKCJI WODY (m ³ /dobę)	Ilość produkowanej wody (m ³ /dobę)					
	2015r.	2016r.	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.
<100	624,1	585,0	571,8	548,9	553,7	540,6
101-1000	4437,2	4384,0	4213,5	4162,5	4 691,9	5 088,9
>1001	1931,6	2003,0	2052,5	1812,8	1 915,5	1 801,6
Razem	6992,9	6972,0	6837,8	6524,2	7 161,1	7431,1

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Woda wykorzystywana do zbiorowego zaopatrzenia ludności w 100% pochodzi z ujęć podziemnych z pokładów trzecio i czwartorzędowych. W żadnym wodociągu nie jest prowadzone stałe chlorowanie wody. Wyniki nadzoru i monitoringu jakości wody produkowanej przez te wodociągi w 2020r. przedstawia - tabela nr 5.

Tabela nr 5

Wodociągi według dobowej produkcji wody (m ³ /dobę)	Liczba próbek wody pobranych w ramach kontroli urzędowych PIS			Liczba próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznych administratorów		
	Plan	Wykonanie	W tym nie spełniających wymagań	Plan	Wykonanie	W tym nie spełniających wymagań
<100	24	6	1	21	79	25
101-1000	66	25	1	86	124	16
1001-1000	12	9	0	13	16	1
Razem	102	40	2*	120	219	42**

* w tym w 2 próbkach parametru fizyko-chemicznego

** w tym w 29 próbkach przekroczenie parametru mikrobiologicznego, w 12 próbkach parametru fizyko-chemicznego i w 1 próbce zarówno parametru mikrobiologicznego, jak i fizyko-chemicznego

Z uwagi na sytuację epidemiczną w kraju i ograniczenia działalności organu ze względu na zaangażowanie wszystkich pracowników w walce z epidemią COVID-19 nie zrealizowano planu kontroli urzędowych, bez uszczerbku dla bezpieczeństwa ponieważ producenci wody prowadzili badania w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie uzgodnionych z PPIS w Mogilnie harmonogramów poboru, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Sprawozdania z badań były na bieżąco przekazywane do PPIS w Mogilnie, celem wydania orzeczenia co do przydatności wody do spożycia. W sytuacji, gdy woda nie odpowiadała wymaganiom określonym w w/w przepisach PPIS w Mogilnie monitorował wywiązywanie się producentów wody z realizacji harmonogramów działań naprawczych.

Z wody o jakości niekwestionowanej przez cały rok korzystali mieszkańcy zaopatrywani przez 9 urządzeń wodociągowych (40,9% wszystkich wodociągów zbiorowego zaopatrzenia),

1. w gminie Mogilno: UW Procyń, UW Kwieciszewo, UW Niestronno
2. w gminie Strzelno: UW Strzelno, UW Wronowy, UW Ciechrz, UW Ostrowo
3. w gminie Dąbrowa: UW Szczepanowo, UW Krzekotowo

W 2019r. było 12 takich urządzeń, zatem w 2020r. sytuacja uległa pogorszeniu.

Analiza przekroczeń parametrów mikrobiologicznych

Przekroczenia w zakresie mikrobiologicznym dotyczyły głównie parametrów wskaźnikowych ogólnej liczby mikroorganizmów oraz bakterii grupy coli, które na ogół w krótkim czasie od wykrycia były usuwane. Jedynie w dwóch przypadkach UW Kościeszki i UW Bronisław pogorszenie jakości wody utrzymywało się dłużej z uwagi na fakt, iż wystąpiło dwa razy w ciągu roku.

W przypadku dwóch wodociągów SUW Kościeszki i SUW Pałędzie Dolne problemy z pogorszeniem jakości wody występowały już w poprzednim roku. Długotrwałe czynności naprawcze na przełomie lat 2019-2020 przyniosły rezultaty i jakość wody w całej strefie ich zaopatrzenia doprowadzono do zgodnej z normami.

Z powodu zanieczyszczeń mikrobiologicznych wydano:

- **3 decyzje o braku przydatności wody do spożycia:**

- UW Mogilno: w okresie od 06 - 16.07.2020r. z powodu obecności bakterii grupy coli,
- UW Lubieszewo : w okresie od 13.08- - 19.10.2020r. z powodu obecności bakterii grupy coli ,
- UW Bronisław: w okresie od 19.10 - 05.11.2020r. z powodu bakterii Escherichia coli i bakterie grupy coli.

- **4 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia:**

- UW Kościeszki: w okresie 25.09-02.11.2020 z powodu przekroczenia normatywu ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C ;
- UW Markowice: w okresie 28.09-29.10.2020 r. z powodu stwierdzenia ponadnormatywnej ilości bakterii grupy coli;
- UW Bronisław: w okresie 26.11-29.12.2020 r. z powodu stwierdzenia ponadnormatywnej ilości bakterii grupy coli;
- UW Padniewo: w okresie 08.09-16.11.2020 r. z powodu przekroczenia normatywu ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C.

Pogorszenia jakości wody były spowodowane, brakiem regularnego płukania sieci, awariami urządzeń, złym stanem technicznym instalacji wewnętrznej, niewłaściwą eksploatacją i konserwacją urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę lub brakiem modernizacji. W niektórych przypadkach nie udało się ustalić bezpośredniej przyczyny niewłaściwej jakości mikrobiologicznej wody w systemie dystrybucji.

W zależności od wyników badań i oceny sytuacji podejmowano działania naprawcze takie jak: płukanie i/lub dezynfekowanie odcinków sieci wodociągowej oraz urządzeń uzdatniających, intensyfikowanie płukania złożeń filtracyjnych lub ich wymianę, a także wyłączanie SUW z użytkowania.

Analiza przekroczeń parametrów fizykochemicznych

Najwięcej, bo 8 prób, było kwestionowanych z powodu przekroczeń wartości parametrycznej manganu od 59 do 430 µg/l (*norm: 50 µg/l*) a następnie mętności (5 próbek) na poziomie od 1,2 do 2,2 NTU (*norma 1 NTU*). Sporadycznie stwierdzano przekroczenia wartości normatywnych żelaza i twardości. W części próbek stwierdzano jednoczesne przekroczenie 2 lub więcej normatywów fizykochemicznych.

Przekroczenia parametrów fizyko-chemicznych wystąpiły w 6 wodociągach: UW Wasielewko, UW Gaj, UW Pałędzie Dolne, UW Sławsk Dolny, UW Jeziora Wielkie, UW Kuśnierz. Spowodowane były poprzez niewłaściwie prowadzone procesy uzdatniania wody, ponieważ jednak były krótkotrwałe i na ogół na krótkich odcinkach sieci, nie wpłynęły na negatywną ocenę roczną jakości wody. Ze względu na skalę i okresy zaistnienia nie stwarzały bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Przyczyną wystąpienia zanieczyszczeń były najczęściej niewłaściwie prowadzone procesy uzdatniania wody, mały pobór wody, stagnacja wody na niektórych odcinkach sieci. Na pozostałych 16 wodociągach nie stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie.

W grupie **indywidualnych producentów** na dwóch ujęciach stwierdzono przekroczenie wartości parametrów fizyko-chemicznych: żelaza, manganu i mętności bez wpływu na zdrowie konsumentów.

W tabeli 6 przedstawiono wyniki kontroli i monitoringu jakości wody w **ujęciach indywidualnych przedsiębiorstw**.

Tabela 6

Liczba ujęć indywidualnych	Liczba próbek kontroli urzędowej PIS			Liczba próbek kontroli wewnętrznej producentów		
	plan	wykonanie	kwestionowane	plan	wykonanie	kwestionowane
7	15	1	0	27	34	3*

**przekroczenie parametru fizykochemicznego*

W kontekście ogłoszonego stanu zagrożenia epidemiologicznego producentom wody zwracano uwagę na odpowiedzialność za jakość dostarczanej konsumentom wody i stałe zapewnienie pełnej wewnętrznej kontroli, jak również wykonywanie badań wody zgodnie z zakresem i częstotliwością wskazaną w przepisach prawa oraz na zaopatrzenie pracowników w odpowiedni sprzęt ochrony osobistej i stosowanie się do standardowych praktyk higienicznych. Pomimo epidemii kontrola wewnętrzna była realizowana planowo.

III. 2 OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO KĄPIELI

PLYWALNIA W MOGILNIE

W okresie epidemii działalność pływalni była ograniczona, a w okresie 12.03-07.06.2020 r, pływaliń całkowicie wyłączono z użytku. Ograniczenie natomiast polegało na udostępnianiu obiektu tylko dla zawodników zrzeszonych w Polskim Związku

Pływackim. W okresach funkcjonowania obiektu badania jakości wody były prowadzone zgodnie z harmonogramem ustalonym i zatwierdzonym przez PPIS w Mogilnie. Pobrano do badań w ramach kontroli wewnętrznej 99 próbek wody na zaplanowanych 138, wszystkie spełniały normy jakościowe. Z punktu widzenia specyfiki warunków sprzyjających tworzenia się aerozoli wodno-powietrznych i mogących być miejscem szczególnego narażenia wyłączono z użytkowania nieckę jaccuzi.

KĄPIELISKA

W sezonie 2020 r. tradycyjnie funkcjonowały 2 kąpieliska: w **Przyjezierzu** i **Wiecanowie**.

Kontrole kąpielisk nie wykazały nieprawidłowości. Administratorzy wprowadzili zasady bezpiecznego korzystania zarówno z plaży, jak i kąpieliska. Osoby wypoczywające informowano o zaleceniach i ograniczeniach związanych z korzystaniem z kąpielisk, plaż oraz placów zabaw (tablice informacyjne). Podczas kontroli pouczano wczasowiczów o obowiązku zachowania dystansu społecznego, dezynfekcji rąk, a także o obowiązku zakrywania ust i nosa.

Co do jakości wody badania w ramach kontroli urzędowej (3 próby) i wewnętrznej (8 prób) nie wykazały przekroczenia parametrów normatywnych.

Zarówno PPIS w Mogilnie, jak i organizatorzy kąpielisk aktualizowali w okresie sezonu 15 czerwca - 30 września *Internetowy Serwis Kąpieliskowy*.

Woda w kąpieliskach i stan sanitarny plaż nie stwarzały zagrożenia zdrowia dla uczestników wypoczynku i rekreacji.

Na terenie powiatu mogileńskiego w 2020 r. nie wyznaczono żadnego miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

III. 3. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W związku z epidemią Covid-19 kontrole obiektów użyteczności publicznej zaplanowane w okresie od 25 marca do 31 maja 2020r. zostały zawieszono. Wcześniejsze kontrole wykonane zgodnie z harmonogramem od stycznia do marca nie wykazały istotnych nieprawidłowości.

Wznowienie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej nastąpiło w czerwcu i było kontynuowane do końca roku sprawozdawczego, aczkolwiek w mniejszym zakresie. W przedmiocie kontroli skupiono się na ocenie wdrożenia działań przeciwepidemicznych rekomendowanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego i właściwych rzeczowo ministrów oraz wdrożenie ograniczeń, nakazów i zakazów określonych w rozporządzeniach Rady Ministrów. Kontrolowano zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, kąpieliska, plaże, obiekty świadczące usługi noclegowe, obiekty kultury, obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe (stadiony, boiska, parki, zieleńce, place zabaw), hotele, stacje paliw, ustępy publiczne, a także przeprowadzano kontrole akcyjne takich obiektów jak: urzędy pocztowe, banki, urzędy miejskie lokale gastronomiczne oraz

jarmark, parafialne dożynki, festyn. Skontrolowano zorganizowanie triażu na Izbie Przyjęć szpitala w Mogilnie. Część kontroli była przeprowadzana w asyście policji.

Łącznie przeprowadzono w obiektach użyteczności publicznej 210 kontroli/wizytacji (149 kontroli w 2019). W większości przypadków właściciele obiektów dostosowali się do zaleceń i ograniczeń rekomendowanych przez GIS, także w zakresie zabezpieczenia pracowników w środki ochrony indywidualnej. Jednak zdarzały się przypadki nieprzestrzegania przepisów prawa: zastosowano sankcje mandatowe (fryzjerzy, organizatorzy dożynek), decyzje nakazowe (studio poprawy kondycji fizycznej, dwie wiejskie świetlice i ośrodek wypoczynkowy) i pouczenia (niemalże w każdym skontrolowanym obiekcie).

Kontrolowano także **warunki przeprowadzania ekshumacji** . Pracownicy PSSE uczestniczyli w 4 ekshumacjach , po oszacowaniu ryzyka. Warunki sanitarne określone w wydanych przez PPIS zgodach zostały zachowane, zatem we wszystkich przypadkach dopuszczono do ekshumacji. Przy pozostałych ekshumacjach nie uczestniczono z uwagi na minimalne zagrożenie epidemiologiczne i wykonywanie czynności przez profesjonalne podmioty będące pod nadzorem PPIS w Mogilnie. Wydano 62 decyzje administracyjne zezwalających na ekshumacje.

Odnotowano 11 wniosków o interwencję, w obiektach użyteczności publicznej, w tym:

- 5 dotyczyło nieprzestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii dot. kościołów, osiedla mieszkalnego i ośrodka zdrowia. Skarżący min. wskazali na nieegzekwowanie obowiązku zakrywania ust i nosa oraz dystansu społecznego od użytkowników, jak również sposobu podawania komunii świętej, sposobu spowiedzi -bez dystansu. W w/w sprawach skierowano wystąpienia z pouczeniem. W jednym przypadku zarzuty nie potwierdziły się.
- 6 wniosków przekazano do rozpatrzenia wg właściwości rzeczowej (WIOŚ Bydgoszcz, PINB w Mogilnie, Gminy Mogilno i Strzelno, Spółdzielnia Mieszkaniowa Mogilno); dotyczyły emisji hałasów pracy wibratorów i zapachu spalin pochodzących z zakładu pracy w Mogilnie, inwazji szczurów na prywatnej posesji, zrzutu odpadów ciekłych do rowu melioracyjnego, niewłaściwie prowadzonych zabiegów deratyzacji w bloku mieszkalnym.

W celu dokonania oceny skażenia instalacji ciepłej wody w obiektach użyteczności publicznej przez bakterie z rodzaju *Legionella sp.* pobrano do badań 3 próbki wody z instalacji jednego obiektu sportowego (Strzelno). Przeprowadzone badania wykazały, iż woda spełniała obowiązujące wymagania. Do poboru zaplanowano ogółem 9 próbek wody z 3 obiektów, jednak z uwagi na zawieszenie działalności laboratorium w okresie – epidemii COVID-19 próbek pozostałych dotąd nie pobrano. Z powodu braku kontroli wewnętrznej w tym zakresie wobec właścicieli jednego obiektu hotelowego wydano decyzję nakazującą przedłożenie organowi wyników badania wody ciepłej do dnia 30.06.2021r .

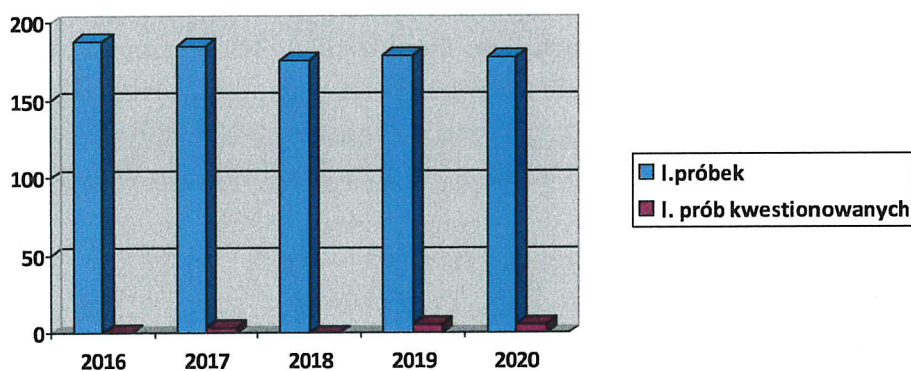
III.4. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH ORAZ BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI, PRZEDMIOTÓW UŻYTKU I KOSMETYKÓW

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Na dzień 31.12.2020r. w urzędowym rejestrze wpisanych było **579** zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w tym **559** zakładów produkcji, dystrybucji, żywienia i **20** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Ponadto zarejestrowano **1339** podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej/podstawowej na cele konsumpcyjne oraz **10** obiektów produkcji, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi.

Skontrolowano **139** obiekty, w których przeprowadzono **187** kontroli. Pobrano do badań laboratoryjnych **178** próbek środków spożywczych (z których zakwestionowano **6**), **2** próby przedmiotów użytku i **1** próbę kosmetyku. Ponadto dla jednego zakładu eksportującego żywność wydano w ramach kontroli granicznej oceny bezpieczeństwa zdrowotnego dla 31 partii żywności eksportowanej.

Poniższy wykres zawiera informacje nt. próbek żywności pobranych do badań na przestrzeni 2016-2020 r. i wskazuje, że w **dwóch ostatnich latach liczba prób kwestionowanych w stosunku do pobranych była podobna, jednak wyższa niż w trzech latach poprzednich.** Dzięki skutecznemu nadzorowi i wdrożeniu zasad GHP/GMP lub HACCP przez producentów odsetek prób kwestionowanych nie jest duży, w omawianych latach oscylował od 0 do 3,37%, najwyższy w 2020 r.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba próbek żywności	188	185	176	179	178
W tym liczba próbek kwestionowanych	1	4	0	6	6

W okresie 2021 r. miały miejsce 3 powiadomienia w ramach systemu RASFF, które dotyczyły:

- malin produkcji krajowej w których stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów,
- grejpfrutów z Turcji przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów,
- medalionów drobiowych ze szpinakiem i sosem o smaku serowym z powodu obecności bakterii Salmonella.

Monitorowano wycofywanie z obrotu i utylizację tych produktów , gdyż były dystrybuowane na naszym lokalnym rynku.

Ponadto monitorowano wycofywanie produktów kwestionowanych w 10 powiadomieniach alarmowych. Były to produkty:

- Olej z ryżu naturalny 100 % , - przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu szkodliwych estrów
- "Spring roll sheets"(sajgonki) z Singapuru -brak deklaracji dotyczącej alergenu;
- suplement diety pn. Hydroxycut Hardcore Next- Gen podejrzanego o wywołanie silnej niewydolności wątroby skutkującej zgonem;
- Kresto Sezam z Indii - obecność Salmonella;
- Granit talerz deserowy z Chin - przekroczenie dopuszczalnej ilości uwalnianego łożowiu
- Hamburger drobiowy i Hamburger XXL drobiowo-wieprzowy - wykrycie obecności bakterii *Listeria monocytogenes*;
- Powidła śliwkowe - wykrycie fragmentu pestki;
- płatki jaglane EKO - przekroczenie dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A;
- Kiełbasa bamberska - obecności *Listeria monocytogenes*;
- Czarne nasiona sezamu- wykrycie tlenu etylenu.

We wszystkich przypadkach przedsiębiorcy podjęli działania w celu wycofania tych produktów z obrotu.

Najwięcej zagrożeń bezpieczeństwa żywności można oczekiwać w **zakładach produkujących żywność**, których na terenie powiatu jest **29** (automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnia tłuszczów roślinnych, zakład produkcji proszku lodowego, zakłady zbożowo-młynarskie). W roku 2020 skontrolowano **14** zakładów , przeprowadzając **25** urzędowych kontroli. W jednym przypadku stwierdzono rażące naruszenie przepisów poprzez brak u osoby pracującej w punkcie sprzedaży lodów wymaganego orzeczenia lekarskiego. Wydano decyzję o natychmiastowym odsunięciu pracownika od pracy.

Najliczniejsza i najbardziej zróżnicowana grupa to **zakłady obrotu**. W tej grupie zarejestrowanych jest **386** obiektów: sklepy, kioski i stragany, hurtownie, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności i inne obiekty obrotu żywnością. W roku 2020 skontrolowano **86** miejsc obrotu żywnością, przeprowadzono **120** urzędowych kontroli żywności. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny sprzętu, urządzeń, wyposażenia
- brak bieżącej czystości i porządku w miejscu obrotu żywnością;
- przechowywanie zbyt szerokiego asortymentu artykułów spożywczych pakowanych i luzem w części sprzedażnej w stosunku do jej powierzchni;
- niewłaściwe zagospodarowanie pomieszczeń obniżające reżim sanitarny;
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny ścian pomieszczeń.

W 2020r. w powiecie funkcjonowało **92 zakładów żywienia** typu otwartego (bary, restauracje, i zakłady małej gastronomii), z których skontrolowano 20 obiektów oraz 52 obiektów typu zamkniętego (stołówki w placówkach lecznictwa, oświaty i wychowania, opieki, wypoczynku , jadłodajnie, świetlice), z których skontrolowano 2 . Zakłady gastronomiczne były okresowo zamknięte z powodu ograniczeń w związku z Covid, nieliczne prowadziły działalność produkcyjną na wynos

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny wyposażenia, sprzętu i urządzeń produkcyjnych oraz pomieszczeń
- wykorzystywane pomieszczeń niezgodnie z ich przeznaczeniem,
- brak higieny podczas produkcji;
- brak odzieży ochronnej podczas produkcji.

Gospodarstwa rolne o profilu produkcji roślinnej na cele konsumpcyjne podlegają kontroli organów Inspekcji Sanitarnej w aspekcie zapewnienia higieny na etapie produkcji, przechowywania i przewozu płodów. W 2020 r. skontrolowano 4, w tym 3 we współpracy z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Przedmiotowe kontrole przeprowadzane były w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych i sanitarnych podczas uprawy, zbioru i transportu pomidorów. Stwierdzono zachowanie przez producentów podstawowych wymagań dobrej praktyki produkcyjnej.

PRZEDMIOTY UŻYTKU

W 2020 r. roku nadzorowano **17 sklepów i 3 hurtownie**, które wprowadzały do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 2 kontrole:

- kontrolę interwencyjną z tytułu powiadomienia alarmowego dotyczącego zakwestionowanego przedmiotu użytku - zgłoszony w systemie RASFF do wycofywania z obrotu handlowego;
- kontrole w zakresie nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w aspekcie ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.

Pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbę przedmiotu użytku, która odpowiadała wymaganiom określonym w przepisach prawa.

PRODUKTY KOSMETYCZNE

W 2020 r. roku na terenie działania PPIS w Mogilnie podlegały nadzorowi:

- 2 zakłady produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych;

- 2 zakłady konfekcjonujące produkty kosmetyczne;
- 4 sklepy z dominującą sprzedażą produktów kosmetycznych.;
- 2 hurtownie wprowadzające do obrotu ww. produkty .

W 1 zakładzie produkcji przeprowadzono kontrolę w zakresie oceny zgodności oznakowania opakowania jednostkowego i dokumentacji kosmetyku z wymaganiami prawa oraz warunków produkcji. Pobrano próby do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Zarówno ocena znakowania jak i badanie kosmetyku dały wyniki poprawne.

III.5. OCENA ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I UCIAŹLIWYMI W ŚRODOWISKU PRACY

W 2020 r. w ewidencji PPIS w Mogilnie wpisanych było **236** zakładów pracy, które zatrudniały **4118** pracowników. Skontrolowano tylko **27** zakładów. Wydano **2** decyzje administracyjne nakazujące poprawę warunków pracy.

Skontrolowano małą liczbę zakładów, z uwagi na priorytetowo realizowane zadania wynikające z epidemii Covid-19, min. nie przeprowadzono kontroli w obszarze nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy.

Przedmiotem nadzoru PIS w zakładach pracy jest ochrona pracowników przed działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, które mogą prowadzić do powstania chorób zawodowych. Szkodliwymi czynnikami są niektóre substancje i mieszaniny chemiczne, pyły o określonej strukturze i składzie, rakotwórcze włókna azbestu, hałas, drgania mechaniczne, promieniowanie optyczne, których szkodliwy wpływ ujawnia się po przekroczeniu normatywów stężeń lub natężeń, a także czynniki biologiczne.

Biorąc pod uwagę aspekt czynników biologicznych w środowisku pracy należy zwrócić uwagę, że w stanie epidemii wywołanej wysoce zaraźliwym czynnikiem, do których należy Sars-Cov2, ryzyko zakażenia się pracownika w miejscu pracy występuje wszędzie, w szczególności gdy stanowiska pracy są rozmieszczone blisko siebie, a pracownicy i pracodawcy nie stosują się do obostrzeń.

W tej sytuacji przedmiotem kontroli w zakładach pracy było stosowanie się do zasad reżimu przeciwepidemicznego.

Od dnia 29 grudnia 2020 r. zmieniono *rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki* włączając wirus SARS-CoV-2 do wykazu biologicznych czynników drugiej grupy zagrożenia, oraz rozszerzono wykaz prac narażających pracowników na działanie czynników biologicznych z „praca w jednostkach ochrony zdrowia” na pracę w *jednostkach ochrony zdrowia, w tym w pomieszczeniach izolacyjnych i zakładach, gdzie są wykonywane badania pośmiertne* oraz rozszerzono okoliczności pracy innej niż wymienione w załączniku 2 z „podczas której jest potwierdzone narażenie na działanie czynników biologicznych” na *w przypadku której wynik oceny narażenia przeprowadzonej zgodnie z §5 i §6 rozporządzenia wskazuje, że czynniki biologiczne mogą być obecne w środowisku pracy*.

Tym samym otwarto drogę do uznania Covid-19 za chorobę zawodową medyków. Do chwili sporządzenia niniejszego opracowania nie było wniosków o stwierdzenie choroby zawodowej wywołanej zakażeniem Sars-Cov-2.

W ciągu 2020 r. odnotowano liczne ogniska Covid-19 w zakładach pracy, pomimo, że pracodawcy deklarowali dostosowanie procesów pracy do wymagań przepisów i wytycznych przeciwepidemicznych

Nadzór nad obrotem i stosowaniem chemikaliów

W zakresie tym prowadzono działania prewencyjne w zakładach pracy, w miejscach użyteczność publicznej oraz w punktach handlowych pouczając właścicieli o konieczności udostępniania pracownikom oraz klientom właściwych płynów do dezynfekcji rąk i dezynfekcji powierzchni tj. produktów posiadających nr pozwolenia na obrót produktem biobójczym i ich stosowanie zgodnie z przeznaczeniem.

W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono w miejscach dystrybucji **6 kontroli**, z czego 5 w zakresie produktów biobójczych i 1 w zakresie detergentów.

W trakcie kontroli w 2 przypadkach stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie wymagań w odniesieniu do karty charakterystyk i oznakowania produktu, z tego w 1 przypadku wydano decyzję nakazującą wycofanie produktu z obrotu ze względu na istotne nieprawidłowości, a w drugim przypadku sprawę przekazano wg właściwości.

Choroby zawodowe

Właściwymi do orzekania w zakresie chorób zawodowych są uprawnieni lekarze placówek medycznych:

- I stopnia, m.in. poradnie chorób zawodowych wojewódzkich ośrodków medycyny pracy, poradnie chorób zakaźnych wojewódzkich ośrodków medycyny pracy,
- II stopnia w przypadku odwołań od orzeczeń wydanych przez lekarzy zatrudnionych w jednostkach orzeczniczych I stopnia (instytuty badawcze w dziedzinie medycyny pracy).

Natomiast na podstawie wydanego przez jednostki orzecznicze orzeczenia i oceny narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku pracy lub w związku ze sposobem wykonywania pracy, Inspektor Sanitarny stwierdza chorobę lub brak podstaw do jej stwierdzenia w trybie decyzji administracyjnej.

W 2020r. prowadzono 4 postępowania w sprawach o stwierdzenie choroby zawodowej :

- wydano 1 decyzję o **stwierdzeniu choroby zawodowej- borelioza u pracownika -leśnika**
- wydano 1 postanowienie o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej narządu głosu u nauczyciela
- w trakcie realizacji są dwa postępowania o stwierdzenie choroby zawodowej narządu głosu:
 1. z wniosku emerytowanej nauczycielki przedszkola;
 2. z wniosku nauczyciela szkoły podstawowej na świadczeniu kompensacyjnym .

W ciągu roku przeprowadzono 6 wizytacji w zakładach pracy w ramach postępowań wyjaśniających, sporządzono 6 ocen narażenia zawodowego (w tym 4 na rzecz innych stacji).

Ochrona przed hałasem

Narażenie na hałas jest powszechne, w szczególności w przemyśle drzewnym, produkcji materiałów budowlanych, przetwórstwie spożywczym oraz branży ślusarskiej. W 2020 r. stwierdzono w jednym zakładzie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu. Był to zakład produkcji materiałów budowlanych. Pracodawca opracował

program zmniejszenia narażenia na ponadnormatywny hałas i stosuje rozwiązania techniczne, organizacyjne oraz wyposaża pracowników w środki ochrony indywidualnej.

Ochrona przed nadmiernym zapyleniem

Problem zapylenia dotyczy głównie przetwórstwa spożywczego, przemysłu drzewnego i branży metalowej . W kontrolowanych w roku 2020 zakładach pracy nie stwierdzono przekroczeń w zakresie zapylenia.

W roku 2020 nie kontrolowano zakładów w zakresie narażenia pracowników na **drgania mechaniczne i promieniowanie optyczne**

Stan sanitarny zakładów

W roku 2020 we wszystkich kontrolowanych zakładach oceniano stan sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno –sanitarnych i socjalnych dla pracowników. W wyniku przeprowadzonych kontroli w jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowości, które w trakcie roku zostały wyeliminowane.

Środki zastępcze/ nowe substancje psychoaktywne

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Działalność PPIS w Mogilnie w zakresie nadzoru nad dopalaczami , z uwagi na brak zidentyfikowanych punktów obrotu lub produkcji substancjami/wyrobami tego typu, polega przede wszystkim na działalności profilaktycznej i edukacyjnej w różnych środowiskach oraz na informowaniu i inicjowaniu działań szkół, samorządów, instytucji, innych służb i stowarzyszeń na rzecz walki z dopalaczami. Prowadzono działania także w placówkach letniego i zimowego wypoczynku w ramach akcji „Bezpieczne wakacje”.

W roku 2020 nie było powiadomień dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych, natomiast wpłynęły 3 powiadomienia o zatruciach chemikaliami i środkiem psychoaktywnym:

- 1 zgłoszenie zatrucia substancją psychoaktywną u 15-letniego chłopca ,
- 1 zgłoszenie zatrucia altacetem u 12-letniego chłopca,
- 1 zgłoszenie zatrucia środkiem do prania w kapsułce u 4- letniego chłopca.

Nie ujawniono w kontrolowanych obiektach użyteczności publicznej na terenie powiatu mogileńskiego prób wprowadzania do obrotu środków zastępczych i innych substancji psychoaktywnych. Powyższe weryfikowano w odniesieniu do wyników działań operacyjnych policji.

III.6. OCENA WARUNKÓW HIGIENICZNO-ZDROWOTNYCH PLACÓWKACH NAUCZANIA, WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2020 r. na terenie powiatu mogileńskiego funkcjonowało 77 placówek wychowania, nauczania i wypoczynku dzieci i młodzieży, z których skontrolowano 25, przeprowadzając 48 kontroli. Kontrole kompleksowe przeprowadzono w jednym przedszkolu, ognisku wychowawczym oraz jednej szkole podstawowej. Brano pod uwagę: ocenę stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego placówki pracy szkolnej, ocenę mebli edukacyjnych i wyposażenia pod względem posiadania atestów lub certyfikatów. Sprawdzano również przestrzeganie zakazu palenia tytoniu oraz papierosów elektronicznych na terenie placówek. Ponadto przeprowadzono 15 kontroli tematycznych w szkołach podstawowych odnośnie dostępności uczniów do urządzeń sanitarnych oraz powierzchni sal lekcyjnych przypadającej na 1 ucznia oraz 5 kontroli tematycznych obejmujących ocenę przygotowania placówek pod względem przestrzegania *Wytycznych dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych szkoły podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi do lat 3.*

W wyniku kontroli **niezachowanie standardów dostępności uczniów do urządzeń sanitarnych stwierdzono w 3 na 15 skontrolowanych placówkach**; w konsekwencji wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości (usunięto je do 31.08.2020r.) Trzecia placówka była w trakcie rozbudowy bazy szkolnej, w tym pomieszczeń sanitarnych, dzięki czemu standardy zostały osiągnięte.

W zakresie **standardów powierzchni sali lekcyjnej przypadającej na 1 ucznia (na dzień 31.06.2020r.) kontrole wykazały nie spełnienie standardu w około 50% skontrolowanych pomieszczeń.** Standard to 1,4m² na 1 ucznia dla budynków oddanych do użytku jako placówka oświatowa przed 1983r. i 1,9 m² dla budynków oddanych do użytku jako placówka oświatowa po 1983r.

W 2020 r. **nastąpiła poprawa w zakresie m. in.: warunków sanitarno – higienicznych i technicznych** poprzez:

- 1) remont korytarzy w: Szkole Podstawowej w Markowicach, Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Padniewie, SP w Markowicach, SP we Wronowach, SP nr 3 w Mogilnie, SP w Wylatowie;
- 2) remont sal dydaktycznych w: Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 2 w Strzelnie, Zespole Szkół w Mogilnie, SP we Wronowach, SP nr 3 w Mogilnie, Zespole Szkół w Bielicach, SP w Jeziorach Wielkich;
- 3) remont szatni w SP w Markowicach;
- 4) remont sali gimnastycznej w Jeziorach Wielkich;
- 5) remont i wyposażenie kuchni w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w Szkole Podstawowej w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Mogilnie i Szkole Podstawowej nr 3 w Mogilnie;
- 6) remont zaplecza sanitarnego w Zespole Placówek Specjalnych w Szerzawach, SP w Jeziorach Wielkich, SP w Markowicach, SP w Kwieciszewie;

7) rozbudowę zaplecza dydaktycznego w postaci 4 sal dydaktycznych w Szkole Podstawowej nr 3 w Mogilnie;

8) powstanie bloku sportowego w Szkole Podstawowej nr 3 w Mogilnie;

9) zapewnienie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w Szkole Podstawowej w Markowicach (decyzja z 2019r.), Szkole Podstawowej w Szczepanowie, Zespole Szkolno – Przedszkolnym im. Michelsona w Strzelnie.

W 2020 r. nastąpiła poprawa warunków do uprawiania sportu w 1 placówce - Szkole Podstawowej nr 3 – poprzez oddanie do użytku bloku sportowego, ale nadal brak sali gimnastycznej w SP nr 2 w Mogilnie.

Wykonano pomiary dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii w 1 placówce. **Stanowiska pracy uczniów w zbadanych oddziałach odpowiadały zasadom ergonomii**, meble były odpowiednio zestawione i oznakowane.

Sytuacja w zakresie **warunków do wykonywania świadczeń profilaktycznej opieki zdrowotnej** poprawiła się w jednej ze skontrolowanych placówek poprzez remont i wyposażenie gabinetu profilaktyki medycznej, natomiast nie powstały nowe gabinety.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W czasie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu mogileńskiego odbyły się **28** turnusy, z których skontrolowano **18**, a wypoczywało na nich **595** uczestników z terenu kilku województw.

W okresie zimowego wypoczynku zorganizowano **5** turnusów, z których skontrolowano **4**, a wypoczywało na nich **99** uczestników.

Organizacja wszystkich turnusów zgłoszona była do Kuratorium Oświaty. We wszystkich obiektach uczestnikom zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku oraz opiekę medyczną. Ocena ta nie dotyczy innych form wyjazdowych, nie mieszczących się w kategorii wypoczynku podlegającego obowiązkowi zgłaszania.

Z uwagi na zmianę charakteru funkcjonowania placówek oświatowych w związku z COVID - 19 (zdalne nauczanie) przeprowadzono mniej kontroli kompleksowych w placówkach, a kontakt z dyrektorami ograniczony został przede wszystkim do formy korespondencyjnej, w ramach której informowano o aktualnych wytycznych wydanych przez GIS, MZ i MEN, udzielano porad i opiniowano przyjęte rozwiązania.

W 2020r. w zakresie przeciwdziałania epidemii, 3677 osób w placówkach oświatowych objęto nadzorem epidemiologicznym. Nałożono kwarantannę na dzieci z 71 oddziałów w szkołach, przedszkolach i żłobku. W placówkach oświatowych stwierdzono zakażenie u 105 pracowników i uczniów/wychowanków. Największe ogniska zakażeń Sars-Cov2 wystąpiły w Zespole Placówek Specjalnych Szerzawy, Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Strzelnie, Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Strzelnie, Zespole Szkolno – Przedszkolnym z oddziałami dwujęzycznymi w Strzelnie, Zespole Szkół w Mogilnie.

III.7. STAN SANITARNY PLACÓWEK MEDYCZNYCH ORAZ BEZPIECZEŃSTWO ŚWIADCZENIA USŁUG MEDYCZNYCH

W 2020r. medyczne świadczyły następujące formy podmiotów leczniczych, będące pod nadzorem PPIS w Mogilnie:

I. Przedsiębiorcy działający jako:

1. Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, w tym :
 - świadczące usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (7),
 - świadczące usługi z zakresu opieki specjalistycznej (poradnie stomatologiczne, okulistyczne, rehabilitacyjne, opieki paliatywnej w domu pacjenta) (6):
2. Prywatne indywidualne praktyki lekarskie (29).

II. Spółki prawa handlowego:

1. „DaVita” Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu – prowadząca stację dializ przy szpitalu w Strzelnie,
2. „Vitalabo” Laboratoria Medyczne Sp. z o.o. w Bydgoszczy - prowadząca punkt pobrań prób do analiz w Mogilnie.

IV. Jednostka samorządowa Zakład Aktywności Zawodowej w Przyjezierzu.

V. Od marca 2020 roku nadzór sanitarny w placówkach SP ZOZ w Mogilnie sprawuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mogilnie, zatem do ww. wykazu dołączyły placówki:

- Szpital w Mogilnie i Szpital w Strzelnie
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Strzelnie,
- Zespół Ratownictwa Medycznego w Mogilnie
- Nocna i świąteczna Opieka Medyczna w Mogilnie
- Przychodnia w Mogilnie i Przychodnia w Strzelnie
- Wiejskie Ośrodki Zdrowia w Markowicach, Gębicach i Wylatowie

W 2020r., w obiektach, w których działały podmioty lecznicze przeprowadzono łącznie **13 kontroli** podczas których oceniano stan sanitarno-techniczny, postępowanie w zakresie zapobiegania rozprzestrzenianiu się zakażeń i chorób zakaźnych, w szczególności w zakresie Covid-19, postępowanie z odpadami, a w szczególności gospodarowanie niebezpiecznymi odpadami medycznymi, prawidłowość zabiegów mycia, dezynfekcji i sterylizacji.

W trakcie kontroli w szczególności sprawdzano realizację przez kierownictwo podmiotów leczniczych obowiązków w **zakresie zapobiegania zakażeniom** związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, które regulują przepisy rozdziału 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tj. Dz.U z 2019r, poz. 1239). **Obowiązki te realizowane były na ogół prawidłowo**; w dwóch przypadkach prywatnych praktyk nieprawidłowości szybko zostały usunięte. Kierownicy placówek systematycznie prowadzili kontrole wewnętrzne w obszarze działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Dokonali oceny ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, opracowali i wdrożyli procedury dezynfekcji i mycia powierzchni, sprzętów i wyposażenia, postępowania w przypadku skażenia materiałem biologicznym oraz procedury postępowania w przypadku

pojawienia się w placówce osoby podejrzanej o zachorowanie na COVID-19. Dobór preparatów do dezynfekcji w placówkach był prawidłowy. Wszystkie podmioty wytwarzające niebezpieczne odpady medyczne podpisały umowy na ich odbiór i utylizację z profesjonalnymi firmami, a podmioty kontrolowane dysponują potwierdzeniami termicznego unieszkodliwienia niebezpiecznych odpadów medycznych. **W zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi nie stwierdzono nieprawidłowości.**

Większość nadzorowanych przez PPIS w Mogilnie placówek jest w dobrym stanie technicznym i są dobrze wyposażone. Spełniają wymagania ogólnobudowlane, techniczne i funkcjonalne: kształt i powierzchnia umożliwiają prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących ich niezbędne wyposażenie. Opinia ta dotyczy obiektów dotąd nadzorowanych przez PPIS w Mogilnie, obiekty należące do SPZOZ, nie były kontrolowane, poza kontrolą triażu w Szpitalu w Mogilnie i kontrolą odbiorową nowej części.

IV. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH

ZACHOROWALNOŚĆ NA WYBRANE JEDNOSTKI CHOROBOWE

Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Mogilnie w 2020 roku wpłynęło 1828 zgłoszeń podejrzeń lub zachorowań na choroby zakaźne oraz dodatkich wyników badań laboratoryjnych w kierunku chorobotwórczych czynników biologicznych, 1630 przypadków zarejestrowano w MZ-56 z których 57 hospitalizowano.

1524 to potwierdzone badaniami przypadki zakażenia SARS-CoV-2. Wpływ miały na to liczne ogniska w szczególności w SPZOZ w Mogilnie (Oddział Wewnętrzny, ZOL, Laboratorium, Zespół Ratownictwa Medycznego, a także w mniejszym stopniu inne oddziały) oraz w MOW-ach, DPS-ie, a także w zakładach pracy. Łącznie było ponad 30 ognisk liczących co najmniej 4 osoby. W większości statystyka ta dotyczy osób wykazujących objawy chorobowe takie jak: ból głowy, gorączka, utrata smaku i węchu, osłabienie, bóle mięśni. Osoby z kontaktu domowego lub zawodowego z osobami zakażonymi były kierowane na kwarantannę - łącznie w 2020r. to 8079 osób. Osoby z pośredniego kontaktu poddano nadzorowi epidemiologicznemu - 3514 osób. Statystyka dotycząca zakażeń, zachorowań i zgonów Covid-19 jest dostępna na stronie rządowej <https://www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2>

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Mogilnie w ramach działań przeciwepidemicznych w zakresie spełniania wymagań dotyczących zapobiegania COVID-19 przeprowadzili w 2020 roku 3096 kontroli i wizytacji obiektów handlowych i usługowych, zakładów pracy oraz placówek medycznych w zakresie wdrożenia działań zapobiegających zakażeniom koronawirusem. Sprawdzano czy przestrzegane są wytyczne określone w kolejnych rozporządzeniach Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii, w tym:

- zapewnienie dla klientów i pracowników rękawiczek jednorazowego użytku lub środków do dezynfekcji rąk;
- dezynfekowanie stanowisk kasowych lub stanowisk obsługi;
- zapewnienie odległości między stanowiskami pracy;
- zasłaniania ust i nosa w sytuacjach, miejscach i sposób określony w rozporządzeniu.

Niestety, **stwierdzano łamanie obostrzeń, lekceważenie zasad reżimu sanitarnego, a także łamanie zasad kwarantanny.**

Pomimo dominacji Covid-19, nie zaniechano działań w zakresie nadzoru nad pozostałymi jednostkami chorób zakaźnych i zakażeń.

Zarejestrowano 2 zachorowania na **świnkę**. Zachorowania dotyczyły chłopca w wieku 2 lat, nie szczepionego z powodu odroczenia od szczepień oraz chłopca w wieku 4 lat zaszczepionego tylko I dawką szczepionki p/ko odrze, śwince i różyczce. Te dwa przypadki potwierdzają zasadność szczepień.

Zarejestrowano 48 przypadków **ospy wietrznej**; chorowały głównie dzieci młodsze, gdyż prawie 90% chorych to dzieci w wieku od 1 do 11 lat.

Wystąpiły nieliczne przypadki **zakażeń jelitowych**:

- 1 bakteryjne wywołane przez *Yersinia enterocolitica* u dziecka w wieku 1 roku,
- 5 wirusowych, z czego 3 spośród nich zostało wywołanych przez norowirusy i 2 przez astrowirusy. Spośród wszystkich 5 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych 4 wystąpiły u dzieci do lat 2.

Zgłoszono **6 przypadków zatrucia pokarmowego** bakteriami *Salmonella*; wszyscy pacjenci byli hospitalizowani.

W 2020 r, w porównaniu do 2019 r. była **zwiększona zapadalność na wirusowe zapalenia wątroby**:

- wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe i BNO -5 (2019 - 1)
- wirusowe zapalenie wątroby typu C przewlekłe i BNO - 4 (w 2019 - 2).

Niestety, dało to wskaźniki zapadalności wyższe dwukrotnie niż średnia dla województwa.

W ciągu 2020 r. roku zarejestrowano 5 zachorowań na **boreliozę** (2019-8)

Niepokojąca jest sytuacja w zakresie gruźlicy. W 2020 roku zachorowało 5 osób tj. o trzy przypadki więcej niż w 2019 roku. Zachorowanie wystąpiło u 1 kobiety pochodzącej ze środowiska miejskiego i 4 mężczyzn ze środowiska wiejskiego. Mężczyźni w wieku 55 i 57 lat to osoby z otoczenia chorych na gruźlicę zarejestrowanych w 2017 i 2019 roku (współmieszkańcy). Są to nowe zachorowania. Zarejestrowano 1 zgon mężczyzny chorego na gruźlicę. Nadal prowadzony jest nadzór sanitarny i lekarski nad osobami z otoczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe liczby należy stwierdzić, że sytuacja epidemiologiczna omawianej jednostki w powiecie mogileńskim w porównaniu z rokiem ubiegłym jest gorsza pod względem liczby zachorowań i jest nie korzystna w odniesieniu do sytuacji w całym województwie.

W 2020 roku nadal prowadzono nadzór nad osobami z kontaktu z chorymi na gruźlicę zarejestrowanymi w latach poprzednich.

Zgłoszono 41 przypadków **pokąsań przez zwierzęta**, w wyniku, których 8 osób z braku możliwości obserwowania zwierzęcia, skierowano na szczepienia przeciwko wściekliznie.

W analizowanym okresie do PSSE wpłynęło 8400 przypadków **podejrzeń i zachorowań na grypę i grypopodobne**. Wśród zgłoszonych zachorowań 4140 przypadków dotyczyło dzieci do lat 14-tu. Oznacza to spadek zapadalności w porównaniu do 2019 roku, kiedy to

wpłynęło 12497 zgłoszeń, w tym 7464 u dzieci do lat 14-tu. W 2020 roku nie zanotowano przypadków zachorowania na grypę potwierdzonych badaniami.

W 2020 roku placówka uczestnicząca w programie nadzoru nad grypą SENTINEL, pomimo przypomnień, nie przekazała do badań wirusologicznych ani jednego wymazu z gardła i nosa. Podjęto działania w celu wyegzekwowania tego u zadeklarowanych uczestników SENTINEL, kierując pisma do Dyrekcji SPZOZ w Mogilnie.

Dzięki przeprowadzonym w powiecie obowiązkowym szczepieniom ochronnym nie występują od wielu lat zachorowania na następujące choroby zakaźne:

- błonica,
- poliomyelitis,
- tężec,
- odra,

SYTUACJA W ZAKRESIE SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W powiecie mogileńskim szczepienia ochronne w 2020 roku prowadzone były w 11 punktach szczepień dla dzieci i młodzieży, w 1 oddziale noworodkowym oraz w 1 gabinecie zabiegowym udzielającym świadczeń w zakresie profilaktyki po ekspozycyjnej przeciw tężcowi. Szczepieniom obowiązkowym podlegało 8490 dzieci i młodzieży.

Szczepienia u noworodków i dzieci do 2 r.ż. były realizowane na poziomie od 46,92 do 98,02%, a szczepienia tzw. rocznikowe u 6, 10, 14 i 19-latków wykonane na poziomie od 66,50 do 78,61%. W szczepieniach rocznikowych z powodu epidemii COVID-19 nastąpiło czasowe zaprzestanie szczepień, które obecnie są systematycznie uzupełniane. W 2020 roku szczepienia przeciw tężcowi ze wskazań indywidualnych z powodu ekspozycji na zakażenie wykonano u 188 osób (w 2019 roku - 406 osób). Ten spadek to prawdopodobnie wynik ograniczenia dostępności do świadczeń w okresie epidemii.

W zakresie szczepień zalecanych sytuacja w naszym powiecie przedstawia się następująco:

- p/ko ospie wietrznej zaszczepiono 49 dzieci,
- p/ko Streptococcus pneumoniae zaszczepiono 3 osoby do 18 r.ż. i 82 osoby dorosłe,
- p/ko kleszczowemu zapaleniu mózgu zaszczepiono 55 osób (47 w wieku 0-19 i 8 powyżej 20 r.ż.),
- p/ko grypie zaszczepiono 93 dzieci do lat 14 i 614 osób powyżej 14 lat;
- p/ko brodawczakowi zaszczepiono 3 kobiety w przedziale wiekowym 10 – 19 lat,
- p/ko wzv typu A zaszczepiono 2 dzieci w przedziale 0 – 19 lat, i 8 osób powyżej 20 roku życia;
- p/ko wzv typu B zaszczepiono w ramach szczepień zalecanych 128 osób dorosłych;
- p/ko Neisseria meningitidis zaszczepiono 112 osób (109 w wieku 0-19 i 3 powyżej 20 r.ż.)
- p/ko biegunce rotawirusowej zaszczepiono 117 dzieci.

Pomimo kampanii edukacyjnych liczba osób korzystających ze szczepień zalecanych jest nadal na niskim poziomie; z większości dostępnych szczepień skorzystało mniej osób niż w roku ubiegłym, chociaż zaszczepiło się ponad 100% więcej osób p/ko Streptococcus pneumoniae i około 30% więcej p/ko Neisseria meningitidis. Niepokojące jest niskie zainteresowanie szczepieniami p/ko brodawczakowi ludzkiemu, które chroni przed

zachorowaniem na raka szyjki macicy- zaszczepiły się tylko 3 dziewczyny w wieku do 19 lat. Samorządy odstąpiły od realizacji programów zdrowotnych w zakresie szczepień przeciw brodawczakowi ludzkiemu wywołującemu raka szyjki macicy, co może skutkować bardzo niekorzystną sytuacją zdrowotną kobiet , gdyż w obecnej sytuacji dostępność do opieki zdrowotnej profilaktycznej jest utrudniona. Szczepienia zalecane wykonane w 2020 r. zebrano w tabeli nr 7.

Tabela 7

rok	Szczepienie zalecane przeciw:									
	ospa wietrzna	Str. pneumoniae	kleszczowe zap. mózgu	Grypa/ w tym do 14 lat	Brodawczak ludzki	wzw typu A	wzw typu B	Neisseria men.	MMR	Biegunka rotawirusowa
2016	27	205	7	570/54	58	-	-	-	-	47
2017	33	108	5	723/114	9	2	-	47	2	72
2018	18	240	41	783/129	1	-	-	80	10	100
2019	50	38	77	810/107	5	34	-	87	5	120
2020	49	85	55	707/93	3	10	128	112	-	117

Ponadto przeciw durowi brzuszemu w 2019 r. 8 osób. Od 2021 r. szczepienie przeciw biegunce rotawirusowej weszło do kalendarza szczepień.

Na dzień 31.12.2020r. na liście uprzejmie **uchylających się od szczepień było 50 rodziców 36 dzieci**. W 2019 roku liczby te były wyższe: odpowiednio: 56 rodziców i 41 dzieci. W 2020 roku wysłano 9 upomnień z wezwaniem do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej. Czterech rodziców, którzy zwlekali z dokonaniem obowiązku zaszczepienia trójki dzieci wykonało ten obowiązek. Sprawy dotyczące uchylania dwójki rodziców dwójki dzieci w związku ze zmianą miejsca zamieszkania przekazano zgodnie z właściwością terenową. W 2020r. na wniosek Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mogilnie Wojewoda Kujawsko – Pomorski nałożył grzywny na osoby uchylające się od szczepień na łączną kwotę 19 000zł.

W ciągu całego roku zgłoszono 1 przypadek **niepożądanego odczynu poszczepiennego** o kwalifikacji *łagodny* po szczepieniu p/ko błonicy, tężcowi i krztuścowi u dziecka w 1 roku życia. Odczyn miał postać płaczu dziecka trwającego powyżej 3 godzin.

V. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Realizacja zadań w zakresie działalności oświatowo – zdrowotnej wykazała, że w 2020 roku, głównie w placówkach nauczania i wychowania prowadzono **interwencje programowe ogólnopolskie:**

- Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas”
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV
- Programy szkolnej edukacji antytytoniowej „Nie pal przy mnie, proszę”,
- Programy szkolnej edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie”
- Program wojewódzki „Dopalacze – III strona zjawiska”
- Program Pt. „Znamię znam Ne” – czyli co musisz wiedzieć o czerniaku.
- Program edukacyjne Pt. „Podstępne WZW”
- Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, w tym: program profilaktyczny „ARS, czyli jak dbać o miłość”,

Wdrożono i nadzorowano także liczne interwencje wojewódzkie i lokalne. Były one prowadzone zgodnie z założeniami programowymi przy dużym zaangażowaniu koordynatorów szkolnych i przy wsparciu Dyrekcji placówek.

Ten trudny czas epidemii nie pozwolił na rozwijanie wielu form działalności polegających na bezpośrednim kontakcie i uczestnictwie grupowym, dlatego podejmowano liczne działania edukacyjne i informacyjne skierowane głównie do lokalnej społeczności, placówek oświatowych, placówek użyteczności publicznej oraz przedsiębiorców działających na terenie odpowiedzialności PPIS w Mogilnie za pośrednictwem komunikatorów społecznościowych: Facebook i strony internetowej PSSE w Mogilnie oraz stron współpracujących z inspekcją sanitarną samorządów. Ta forma jednak daje możliwość dotarcia do większej liczby osób w różnym wieku, w szczególności do młodzieży.

PODSUMOWANIE

1. *Z uwagi na trwającą pandemię COVID-19 i konieczność podejmowania niezbędnych działań z niej wynikających, ograniczona została liczba kontroli planowanych (wiele obiektów było zamkniętych). Specyficzność sytuacji epidemiologicznej wpłynęła na przedmiot i zakres działalności kontrolnej, nie ma zatem możliwości obiektywnego porównania stanu sanitarnego obiektów w roku 2020 z latami poprzednimi.*
2. *Pomimo ograniczenia ilości kontroli planowanych, prowadzono działalność inspekcyjną w zakresie przestrzegania obostrzeń, a ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mogilnie reagował na wszelkie informacje dotyczące nieprawidłowości.*
3. *W 2020 r. nie stwierdzono występowania zagrożeń zdrowia z powodu korzystania z obiektów użyteczności publicznej, w tym miejsc wypoczynku i rekreacji wraz z kąpieliskami.*
4. *Mieszkańcy powiatu mogileńskiego korzystali w dużym stopniu z wody bezpiecznej dla zdrowia, odpowiadającej wymaganiom. Pomimo wykazanych przekroczeń normatywów higienicznych w wodzie w części wodociągów, dzięki zaopatrzeniu ludności w wodę ze źródeł zastępczych i podejmowanym natychmiast działaniom naprawczym woda nie stwarzała bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia konsumentów w strefie zaopatrzenia tych wodociągów.*
5. *Pomimo licznych zadań w związku z epidemią Covid-19 plan poboru próbek żywności był realizowany w pełni; stwierdzono mały odsetek prób kwestionowanych.*
6. *W roku 2020r. zadania w zakresie edukacji i promocji zdrowia skupione były na profilaktyce Covid-19. Sytuacja epidemiologiczna spowodowała, że zadania te były realizowane głównie z wykorzystaniem technik komunikacyjnych na odległość.*
7. *Pomimo stosunkowo dynamicznego wzrostu zachorowań na COVID-19 w województwie kujawsko-pomorskim, sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu była dość stabilna.*
8. *Obostrzenia wprowadzone przez Rząd Polski w związku z transmisją wirusa SARS-CoV-2 wpłynęły pośrednio na spadek zachorowań na choroby szybko szerzące się w skupiskach ludzkich (np. zakażenia jelitowe, ospa wietrzna, grypa i zachorowania grypopodobne). Analiza sytuacji chorób objętych szczepieniami ochronnymi wykazuje korzystną w tym zakresie sytuację; pozwala to wnioskować, że jest to efekt konsekwentnego stosowania się mieszkańców powiatu do obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych, pomimo grupy osób uchylających się od tego obowiązku.*
9. *Konieczna jest dalsza, dobra dotychczas współpraca ze Starostą Mogileńskim, samorządem powiatowym i samorządami gminnymi, strażami, służbami i innymi inspekcjami w działaniach na rzecz zwalczania epidemii COVID-19.*

Za dobrą współpracę z inspekcją sanitarną wszystkim wymienionym podmiotom składam serdeczne podziękowanie.